

Законодавчі новації у розвитку міжнародної освіти в Україні

Олена Козієвська,
Заступник керівника секретаріату Комітету Верховної Ради України з
питань освіти, науки та інновацій
член Команди експертів з реформування вищої освіти України

Міжнародний науково-практичний семінар
«Інтернаціоналізація вищої освіти в Україні: європейський контекст і вітчизняні
практики», 29 жовтня 2021

Мова освітнього процесу для іноземців та осіб без громадянства

Закон України «Про освіту»

«Стаття 7 «Мова освіти»

...

4. У закладах освіти відповідно до освітньої програми **можуть викладатися одна або декілька дисциплін двома чи більше мовами - державною мовою, англійською мовою, іншими офіційними мовами Європейського Союзу**.

Закон України «Про вищу освіту»

«Стаття 48. Мова освітнього процесу в закладах вищої освіти

1. Мовою освітнього процесу в закладах вищої освіти є державна мова.
2. Застосування мов у закладах вищої освіти визначається законами України ["Про забезпечення функціонування української мови як державної"](#) ["Про освіту"](#)
3. Заклад вищої освіти має право прийняти рішення про викладання однієї, кількох або всіх дисциплін, виконання індивідуальних завдань та проведення контрольних заходів **англійською мовою**, за умови що усі здобувачі освіти, які вивчають відповідні дисципліни, володіють англійською мовою. У разі якщо є письмове звернення від одного чи більше студентів, заклад вищої освіти забезпечує переклад державною мовою».

Мова освітнього процесу для іноземців та осіб без громадянства

- ❑ проект Закону про внесення змін до статті 48 Закону України «Про вищу освіту» щодо врегулювання освітньої діяльності у сфері вищої освіти для іноземців та осіб без громадянства (реєстр. № 5727 від 02.07.2021)
- ❑ проект Закону про внесення змін до статті 48 Закону України «Про вищу освіту» щодо мови освітнього процесу для іноземців та осіб без громадянства (реєстр. № 5727-1 від 05.07.2021)
- ❑ проект Закону про внесення змін до статті 48 Закону України "Про вищу освіту" щодо мови освітнього процесу в закладах вищої освіти для іноземців та осіб без громадянства (англійська мова, інші офіційні мови Європейського Союзу) (реєстр. № 5727-2 від 09.07.2021)

Мова освітнього процесу для іноземців та осіб без громадянства

Стаття 48 Закону України «Про вищу освіту»

Реєстр. № 5727	Реєстр. № 5727-1	Реєстр. № 5727-2
4. Для іноземців, осіб без громадянства, які бажають здобувати вищу освіту за кошти фізичних або юридичних осіб, в окремих групах, що складаються виключно з іноземців та/або осіб без громадянства, навчання може здійснюватися іноземною мовою. При цьому заклади вищої освіти забезпечують вивчення такими особами державної мови протягом усього періоду навчання.	4. Для іноземців, осіб без громадянства, які бажають здобувати вищу освіту за кошти фізичних або юридичних осіб, в окремих групах, що складаються виключно з іноземців та/або осіб без громадянства, навчання може здійснюватися іноземною мовою (крім державної мови держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором або державою-окупантом). При цьому заклади вищої освіти забезпечують вивчення такими особами державної мови.	4. Для іноземців, осіб без громадянства, які бажають здобувати вищу освіту за кошти фізичних або юридичних осіб, в окремих групах, що складаються виключно з іноземців та / або осіб без громадянства, навчання може здійснюватися англійською мовою, іншими офіційними мовами Європейського Союзу. При цьому заклади вищої освіти забезпечують вивчення такими особами державної мови.

Законодавче забезпечення якості вищої освіти

Найпоширенішим видом порушення академічної доброчесності є саме плагіат (включно з використанням робіт і дисертацій, які продаються на комерційній основі) та списування.

"Огляди ОЕСР на тему доброчесності в освіті: Україна 2017" OECD Reviews of Integrity in Education: Ukraine 2017 [Електронний ресурс] // OECD Publishing, Paris. – Режим доступу: <http://www.oecd.org/edu/oecd-reviews-of-integrity-in-education-ukraine-9789264270664-en.htm>

Проект Закону України “Про внесення змін до Закону України “Про освіту” щодо встановлення відповідальності за передачу академічних творів із порушенням принципів академічної доброчесності” (р. № 5461 від 05.05.2021, н.д.І.Совсун, Ю.Гришина, Г.Мазурашу та ін.)

«Закон України «Про освіту»

Стаття 42 «Академічна доброчесність»

4. Порушенням академічної доброчесності вважається:

...

передача або посередництво при передачі автором (авторами) академічного твору або його частини третій особі для подальшого використання цією особою як автором».

Законодавче забезпечення якості вищої освіти

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань присудження наукових ступенів та ліцензування освітньої діяльності»

Наслідки виявленого академічного плагіату у поданій до захисту дисертації :

- відмова у присудженні ступеня доктора філософії
- скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії та видачу відповідного диплома

Наслідки виявленого академічного плагіату у захищеній дисертації :

- науковий керівник позбавляється права участі у підготовці та атестації здобувачів ступеня доктора філософії строком на два роки
- голова та члени разової спеціалізованої вченої ради, в якій відбувся захист цієї дисертації, та офіційні опоненти, які надали позитивні висновки на дисертацію, позбавляються права участі в атестації здобувачів ступеня доктора філософії строком на два роки
- заклад вищої освіти чи наукова установа позбавляється права утворювати разову спеціалізовану вчену раду за відповідною спеціальністю строком на один рік, крім випадку скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладом вищої освіти чи науковою установою"

Законодавче забезпечення якості вищої освіти

Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо врегулювання окремих питань присудження наукових ступенів та ліцензування освітньої діяльності»

Що змінюється?

- Доктор наук вже не є другим науковим ступенем вищої освіти
- Доктор філософії виводиться з Закону «Про вищу освіту» і підпадає під регулювання Закону «Про наукову та науково-технічну діяльність»
- Упорядковано процедури захисту наукових ступенів доктора філософії та доктора наук. Здобуття доктора філософії здійснюється в одноразовій спеціалізованій вченій раді, яка створюється без надання дозволу МОН у ЗВО або в науковій установі. Натомість здобуття наукового ступеня доктора наук відбуватиметься у затвердженій МОН України спеціалізованій вченій раді, яка діє протягом установленого терміну.
- Дипломи докторів філософії видає установа, де здійснювався захист, а докторів наук – МОН України.
- Уточнені повноваження МОН та НАЗЯВО. Наприклад, МОН отримало контролюючі функції щодо скасування рішення про створення одноразової ради у разі, якщо порушуються вимоги щодо кандидатур вченої ради.
- Захист робіт що присудження наукового ступеня кандидата наук, затвердження тематик яких було до 2016 року, буде відбуватись у докторських спеціалізованих вчених радах.

Законодавчі новації щодо розширення автономії університетів

Проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України щодо підтримки наукової і науково-технічної діяльності (5498 від 18.05.2021)

Проект Закону про внесення змін до Митного кодексу України щодо підтримки наукової і науково-технічної діяльності (реєстр. № 5499 від 18.05.2021)

Що пропонується?

зміни до статті 197 Податкового кодексу України
зміни до статті 287 Митного кодексу України

звільнення від оподаткування операцій із ввезення на митну територію України та звільнення від ввізного мита наукових приладів, обладнання, спеціалізованих транспортних засобів (в тому числі науково-дослідних суден), запасних частин і витратних матеріалів до них, реактивів, зразків, наукової літератури в паперовому та електронному вигляді, що ввозяться в Україну державними науковими установами та закладами вищої освіти для забезпечення власної наукової та науково-технічної діяльності (крім підакцизних товарів)

Угода про грант Фонду E5P (Проект "Вища освіта України") між Україною та Європейським інвестиційним банком

Мета: реконструкція існуючих навчальних, дослідницьких та допоміжних об'єктів державних закладів вищої освіти України для покращення їх енергоефективності та створення інших освітніх інвестицій, які не пов'язані з енергоефективністю

10 млн євро грантових коштів, що не підлягають поверненню

120 млн євро кредитних коштів Європейського інвестиційного банку

30 млн євро на реконструкцію будівель в 21 університеті

Проект Закону про внесення змін до деяких законів України щодо функціонування Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (реєстр. № 6197 від 21.10.2021 р.)

- Надається право КМУ затвердити тимчасовий склад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти без проведення конкурсу, передбаченого Законом України “Про вищу освіту”.
- застосування принципів галузевого представництва при відборі до складу Національного агентства представників роботодавців та здобувачів вищої освіти. Стаття 19, яка визначає формування складу НАЗЯВО доповнюється новою нормою, згідно з якою **«При формуванні складу Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти має бути додержано вимогу щодо забезпечення представництва не більше однієї особи від галузі знань з числа кандидатів, висунутих суб’єктами, зазначеними у пункті 3 цієї частини».**

Проект Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки

Чому цей документ важливий?

□ Чітко визначає місію та візію вищої освіти:

«Візія вищої освіти України – конкурентоспроможна система різноманітних закладів вищої освіти, яка завдяки співпраці з науковими установами та підприємницьким сектором формує фаховий та науково-освітній потенціал нації на засадах безперервного професійного й особистісного розвитку, орієнтована на найвищі досягнення та практики, інтегрована у світовий освітній та дослідницький простір».

Проект Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки

Чому цей документ важливий?

- ❑ Містить аналіз причин слабкої інтеграції вищої освіти України у світовий та Європейський освітньо-науковий простір:
 - ✓ відсутність механізму залучення іноземних інвестицій у розвиток ЗВО;
 - ✓ штучні бар'єри для участі у науково-дослідних та освітніх європейських програмах;
 - ✓ відсутність мотивації та гарантій зовнішньої академічної мобільності викладачів;
 - ✓ збільшення відставання матеріально-технічного забезпечення ЗВО від кращих світових та європейських університетів;
 - ✓ низький рівень використання потенціалу українських ЗВО для підготовки іноземних громадян;
 - ✓ асиметрія міграційних потоків студентів;
 - ✓ слабе пропагування вищої освіти в Україні на міжнародній арені;
 - ✓ недостатній рівень забезпечення доступності вищої освіти для іноземних студентів, сприятливих і безпечних умов навчання, наявність перешкод до визнання дипломів українських ЗВО.

Проект Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2021-2031 роки

Чому цей документ важливий?

- Визначає стратегічні й операційні цілі Стратегії розвитку вищої освіти в контексті інтернаціоналізації:
 - «Інтеграція у європейський і світовий освітній простір з урахуванням національних інтересів»
 - «Інтернаціоналізація науково-освітнього процесу»
 - «Активне залучення іноземних студентів до навчання в Україні»
- Ставить низку завдань для їх досягнення

Дякую за увагу